

NE znamená ne

„Stvořil je jako muže a ženu.“ (Gn 1, 27) V samotném jádru křesťanství je zabudována hluboká rovnost muže a ženy. Oba mají stejnou důstojnost a stejná práva. Přesto ženy ze strany některých mužů zažívají pocit ohrožení a zneužívání. Na důležitou otázku respektu k ženám jsme se zeptali psycholožky a terapeutky ANETY HRABOVSKÉ.

Milá Aneto, co všechno přijde ženám nepříjemné a co zažívají třeba i za bílého dne?

Napadají mě dvě roviny toho nepříjemného, kterého se ženám může dostávat. Ta první je od mužů, se kterými se znám a běžně se setkáváme a oni se nechovají vyloženě ohrožujícím způsobem, ale vlastně mi vadí, že na mě neberou ohled a nepodrží mi dveře, nepustí mě první do výtahu, neuvolní mi poslední volnou židli, nepozdraví mě (ani jako odpověď na moje pozdravení)... No, možná jsou to maličkosti, ale v celkovém dojmu mi to říká hodně o pojetí důstojnosti a úcty toho muže vůči mně. A ta druhá rovina je od neznámých mužů, které potkám ve městě, v autobuse, ve vlaku. Osobně mě po-

let) s nepříjemnými pocity ohledně toho, že na ně neznámí muži ve městě civí (opravdu neurvale, bezostyšně, chtivě civí). Do výstřihu, na nohy, na zadek. Některé si stěžovaly i na pokusy o fyzický dotyk (a ano, některé pokusy se „povedly“). Bavíme se pak společně o tom, zda na to mají nebo nemají právo a že ten, kdo by se měl zamyslet, co je na jeho chování špatně, rozhodně nejsou ty holky.

Jak vnímají ženy, když na ně někdo na ulici pohvizduje? Považují to za lichotku?

Rozhodně ne. Je to ponižující. Nejen proto, že se pohvizduje na psy a kdysi možná na krávy. Je to poměrně primitivní forma komunikace a využívat ji k cizí osobě, dívce, ženě je hodně za hranou společenského chování. Možná by se kluci měli někdy více zamyslet nad tím, kdo jim dává právo vyjadřovat svoje lichotky jednak veřejně a jednak k cizím osobám. A jestli by jim bylo příjemné, kdyby někdo podobně nevyžádaně hodnotil je třeba při sportovním výkonu.

Může si za to někdy žena sama? Když se třeba výrazněji oblékne nebo nalíčí?

Vím, že se o tom často mluví, a také je férové přiznat, že některé ženy skutečně líčení přehánějí a oblečení podceňují. Přesto

ale chci říct jasné ne, ženy si za to nemůžou samy. Každý člověk má zodpovědnost za své vlastní chování a sebekratší sukně nedává oprávnění k pohvizdování, komentování nebo snad dokonce osahávání. Je to vždy problém toho, kdo se takto zachová. Pokud se ohání tím, že ho k jeho reakci vyprovokovala žena, pak je třeba se zamyslet nad tím, zda umí dotyčný ovládat své reakce. Pokud se muž cítí být ženou vyzývaně provokován, má možnost odejít, dívat se jinam. Dovolit si na ženu rozhodně není jedinou možnou reakcí.

Někdo mi říkal, že když holka říká ne, myslí tím ve skutečnosti ano. Co je na tom pravdy?

Hm, to je těžké posoudit takto paušálně, nejspíš neumím dát odpověď pro všechny situace, ale vysvětlím, jak to myslím. Některé holky můžou být samy v sobě nejisté a úzkostné a třeba i díky předchozím zkušenostem hodně opatrné, a proto raději řeknou ne, přestože někde v koutku duše touží říct ano. A jiné holky můžou „ne“ využívat k provokaci a šteňgrování s očekáváním, jak se kluk zachová. I tady ale platí, že za své chování má každý svou zodpovědnost. Takže když zazní „ne“, je třeba respektovat ho jako nesusouhlas, ať už jde o cokoli. V prvním případě si umím představit, že po nějaké době se z nejistého „ne“ plného obav může stát sebejistější „ano“. A v druhém případě si říkám, jestli vlastně je o co stát, kdyby kluk naskočil na provokaci a jestli se chce nechat motivovat vyzývaností holky.

Jaké mohou být signály jasně rozhodného NE?

Přemyslím, jestli je nějaké hranice, kde „ne“ je „ne“ a kde se dá brát jako „ano“. Zdá se mi to matoucí nejen na odpovídání teoretické, ale i na posuzování v realitě. Brala bych to tak, že když zazní „ne“, je naznačen odstup (pohledem, fyzickým odtažením), nepřichází kladné přijetí ze strany holky... Mělo by to stačit k tomu, aby dotyčný zastavil. Nesouhlas se dá poměrně zřetelně vyjádřit i postojem těla (založené ruce, odstup, dojem stažení člověka do sebe) nebo výrazem obličeje (zamračení, strnulost, přimhouření očí).

V romantické literatuře můžeme číst o „dobývání ženy.“ Jak by takové dobývání mělo vypadat dnes?

I toto se může různě lišit, protože každé ženě může být sympatický jiný způsob. Obecně bych řekla, že společně všem ženám budou slušnost a ohleduplnost. A také zájem o ni. Trochu konkrétněji, když bude kluk poslouchat, co holka říká, co má ráda, co zažila během dne (a třeba se jí na to sám zeptá), podrží jí dveře a zároveň ji nebude tlačit do něčeho, co ona sama nechce, myslím, že je slušná šance na to, že zaujme a stane se pro dívku významným. Mě osobně osloví, když občas dostanu svou oblíbenou čokoládu nebo když mi přijde SMS během dne jen s jednoduchou otázkou, jak se mám.

Musí být vždycky tím „dobyvatelem“ muž?

Myslím, že ne nutně. Zájem, pozornost a naslouchání může projevovat kluk i holka. Vlastně se mi zdá dost fajn, když je to vyvážené a oba si tím dávají najevo, že jim na sobě záleží.

Jsou dívky, které jsou radostné a veselé a někteří kluci si mohou jejich otevřenost vykládat jako pozvání. Jak takové věci rozlišit?

Při každé nejistotě mi přijde jako nejlepší reakce zeptat se. Není to někdy jednoduché, ale přesto bych řekla, že otázka přinese odpovědi. Ale pokud si kluk vykládá bližší chování dívky jako pozvání, nemusí to být vždy správná interpretace. Některé holky, i když na první pohled dávají najevo neohroženost, jsou dost křehké, a když je na ně kluk moc hr, spíše se stáhnou. Doporučila bych klukům pomalejší postup a trpělivost.

Někteří kluci, třeba na diskotékách, zneužívají možnosti sem tam si „sáhnout“. Navíc to považují za obyčejné škádlení. Jak je to holkám příjemné?

Jsem si jistá, že většinově ne. Kluk tím dává najevo nějakou svou domnělou nadřazenost, má pocit, že může, že přece o nic nejde, nic se neděje. Jenže děje. Bez souhlasu dívky si dělá nárok na její tělo, a to už je defakto zneužívání.

Jak by se podle tebe měli muži ideálně chovat k ženám?

Slušně. Upřímně. S úctou. Pozorně. Ohleduplně. Jemně.

Děkujeme za rozhovor.

Ptal se Zbyněk Pavienský